

Ortaokul Öğrencilerinin EBA Portalı Kullanımına Dair Yönelimleri:2018-2023 YÖKTEZ Veritabanında Yayımlanan Tezlerin İçerik Analizi

Savaş Ceylan¹, Süleyman Nida Çetin², Yılmaz Tozanlı³, Mahmut İşler⁴

[10.5281/zenodo.12530519](https://doi.org/10.5281/zenodo.12530519)

Özet

EBA portalının ortaokul öğrencileri tarafından kullanımına dair yapılan akademik çalışmalar, araştırmacıların gelecekte yapılacak çalışmalara yön vermesi açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı, 2018-2023 yılları arasında Türkiye'de YÖKTEZ literatüründe yer alan, EBA portalının ortaokul öğrencileri tarafından kullanımına dair lisansüstü tezlerini incelenmek ve elde edilen bulgular ile bazı önerilerde bulunmaktır. Çalışma, lisansüstü tezlerinin incelenmesine yönelik doküman analizine dayalı nitel bir araştırmadır. Çalışmada, EBA portalının ortaokul öğrencilerinin kullanımına dair Türkiye YÖKTEZ literatüründe yer alan 22 lisansüstü tez bulunmaktadır. Türkiye Yüksek öğretim kurumu veritabanından EBA, ortaokul öğrencileri, Milli eğitim bakanlığı kelimeleri yazılarak bu tezlere ulaşılmıştır. Tezlerin yıllara göre dağılımı, konuları, çalışmalarda kullanılan örneklem türleri gibi bulguların frekans ve yüzdeleri hesaplanarak tablo haline getirilmiştir. Çalışmada EBA portalının ortaokul öğrencilerinin kullanımına dair yapılan araştırmaların en yoğun olduğu yılların 2018 ve 2021 olduğu görülmektedir. 2020 yılında bu konu ile ilgili hiçbir çalışmaya rastlanılmamıştır. Araştırılan lisansüstü tezlerinde konu olarak öğretim programı ve ölçme değerlendirme üzerinde durulduğu, karma model yönteminin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Tesadüfi örneklemin yapılan araştırmalarda çok kullanıldığı, veri toplama aracı olarak ölçek kullanıldığı gözlemlenmiştir. EBA portalının ortaokul öğrencileri için teknolojiyi kullanarak öğrenmeyi çeşitlendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Böylelikle anlık dönütler veren EBA portalının kullanımının yaygınlaştırılması ve öğretmenlere bu konuda eğitimler verilmesi önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: EBA, Eğitim Bilişim Ağı, Ortaokul Öğrencileri

Secondary School Students' Orientations on the Use of EBA Portal: 2018-2023 Content Analysis of Theses Published in YÖKTEZ Database

Abstract

Academic studies on secondary school student's use of the EBA portal are very important for researchers to guide future studies. This study aims to examine the postgraduate theses on the use of the EBA portal by secondary school students in the YÖKTEZ literature in Turkey between 2018-2023 and make some suggestions with the findings obtained. The study is a qualitative research based on document analysis to examine postgraduate theses. The study contains 22 postgraduate theses in the Turkish YÖKTEZ literature on using the EBA portal by secondary school students. These theses were accessed by typing EBA, secondary school students, and Ministry of National Education from the Turkish Higher Education Institution database. The answers to the following questions were sought and analysed in the theses: What is the distribution of postgraduate theses by years, what are the subjects of the studies conducted on the use of the EBA portal by secondary school students, what are the samples of the studies conducted on the use of the EBA portal, what methods were used in the studies, what data collection tools were used and these How was the data analysed? The frequencies and percentages of the findings obtained from the study were calculated and presented in a table. The following findings were obtained: The busiest years of research on using the EBA portal by secondary school students are 2018 and 2021. No studies on this subject were found in 2020. It is seen that the subjects of the researched postgraduate theses are the curriculum and measurement and evaluation. The mixed model method is frequently used. Random sampling is widely used in research. It was observed that scale was used as a data collection tool, and frequencies and percentages were used in data analysis. Some recommendations have been made based on these findings.

Keywords: EBA, Education Information Network, Secondary School Students

¹ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, savas.ceylan749@gmail.com, 0009-0005-8524-3187

² Memur, Millî Eğitim Bakanlığı, nidacetin84@gmail.com, 0009-0002-6422-7944

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, tozanli2005@gmail.com, 0009-0008-4964-4241

⁴ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, islermahmut@hotmail.com, 0009-0000-3575-5428

Giriş

Sanayi çağından bilgi çağına geçiş, 20. yüzyılın ortalarından itibaren ortaya çıkan önemli bir süreç olmuştur. 20. yüzyılın ortalarında dijital devrimin ortaya çıkmasıyla birlikte toplumlar, bilgi çağına doğru kademeli bir geçişe tanık olmaya başladı. Bu geçiş, bilgi ve iletişim teknolojilerine olan bağımlılığın artması, internetin yükselişi ve küresel topluluğun artan birbirine bağlılığına da neden olmuştur (Çalık ve Sezgin, 2005). Bilgi çağında bilgi, ekonomik büyümenin, yenilikçiliğin ve toplumsal kalkınmanın temel itici gücü olarak görülmektedir. Bilgisayarların, internetin ve dijital iletişim araçlarının gelişimi, bilginin yaratılma, paylaşılma ve tüketilme biçiminde devrim yarattı. Bu teknolojiler, iletişim ve işbirliğinin önündeki geleneksel engelleri ortadan kaldırarak bilginin dünya çapında hızla yayılmasını sağladı. Bilgi çağı aynı zamanda eğitim, iş dünyası ve yönetim gibi çeşitli sektörlerde de önemli değişiklikleri beraberinde getirdi. Eğitimde dijital araçlar ve çevrimiçi kaynaklar, öğrencilerin öğrenme ve öğretmenlerin öğretme biçimini dönüştürdü. İş dünyasında şirketler, yeniliği teşvik etmek ve verimliliği artırmak için veri analitiğinden ve dijital platformlardan yararlanıyor. Yönetimde hükümetler, kamu hizmetlerini geliştirmek, şeffaflığı teşvik etmek ve vatandaşlarla etkileşim kurmak için teknolojiyi kullanıyor. Genel olarak sanayi çağından bilgi çağına geçiş, toplumların işleyiş ve etkileşim biçiminde derin bir değişimi temsil etmekteydi.

Eğitim bilimleri alanı teknolojideki gelişmelerden önemli ölçüde faydalanmaktadır. Teknoloji, eğitimin sunulma, erişilme ve değerlendirilme biçiminde devrim yaratarak öğretme ve öğrenme uygulamalarında dönüştürücü değişikliklere yol açmaktadır (Alkan, 2011). Teknolojinin eğitim üzerinde derin bir etki yarattığı önemli alanlardan biri uzaktan eğitim ve çevrimiçi eğitimidir (Kavak, Arık, Çarık ve Arslan, 2016). Dijital araçların ve çevrimiçi platformların gelişmesi, öğrencilerin dünyanın her yerinden eğitim kaynaklarına erişmesini ve derslere katılmasını mümkün kılmıştır. Bu, coğrafi kısıtlamalar veya diğer engeller nedeniyle geleneksel eğitim kurumlarına erişemeyen bireyler için yeni fırsatların kapısını açmıştır (Bardakçı ve Keser, 2017). Ayrıca teknoloji, uyarlanabilir öğrenme platformları ve eğitim yazılımları aracılığıyla kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimlerine olanak tanımıştır. Bu araçlar, öğretimi bireysel öğrencilerin ihtiyaçlarına, tercihlerine ve öğrenme stillerine göre uyarlamak için algoritmaları ve veri analitiğini kullanmaktadır. Teknoloji eğitimde işbirliğini ve iletişimi geliştirmiştir. Sanal sınıflar, çevrimiçi tartışma forumları ve işbirliğine dayalı araçlar, öğrencilerin ve öğretmenlerin fiziksel konumlarından bağımsız olarak gerçek zamanlı olarak etkileşimde bulunmalarına ve birlikte çalışmalarına olanak tanımaktadır. Çevrimiçi sınavlar, simülasyonlar ve otomatik derecelendirme sistemleri gibi dijital değerlendirme araçları, eğitimcilere öğrenci performansına ilişkin gerçek zamanlı geri bildirim sağlar. Bu, öğrencinin öğrenmesini ve ilerlemesini desteklemek için daha zamanında ve hedefe yönelik müdahalelere olanak tanımaktadır. Genel olarak, teknolojinin eğitime entegrasyonu, kaliteli eğitime erişimin artmasına, öğrenme deneyimlerinin artmasına ve öğrenciler için daha iyi sonuçlara yol açmıştır. Teknoloji gelişmeye devam ettikçe, eğitim bilimleri alanındaki eğitimcilerin ve araştırmacıların bu gelişmeleri takip etmeleri ve öğretme ve öğrenme uygulamalarını geliştirmek için teknolojiden etkin bir şekilde yararlanmaları büyük önem taşımaktadır.

Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan MEB FATİH projesi, teknolojinin ülke eğitim sistemine entegre edilmesini amaçlayan kapsamlı bir eğitim teknolojisi girişimidir. "Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Projesi" anlamına gelen proje, öğrenci ve öğretmenlerin öğrenme deneyimlerini geliştirmek için modern teknolojiye erişmelerini sağlamak amacıyla 2010 yılında başlatıldı. Proje, öğretmenlerin kaynaklara erişebileceği, ders planları oluşturabileceği ve öğrencilerle daha etkileşimli bir şekilde etkileşim kurabileceği bir dijital içerik platformunun geliştirilmesini de içermektedir (FATİH Projesi, 2019). MEB FATİH

projesi ayrıca okullara yüksek hızlı internet bağlantısı ve etkileşimli tahtalar sağlayarak altyapının iyileştirilmesini hedeflemektedir. Bu altyapı yükseltmesi, dijital öğrenmeyi mümkün kılmak ve hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin kendilerine sunulan teknolojiye en iyi şekilde yararlanabilmelerini sağlamak için gereklidir (Gürsoy ve Uğurlu, 2018). MEB FATİH projesi, donanım ve altyapı iyileştirmelerinin yanı sıra, eğitimcilerin teknolojiyi öğretim uygulamalarına etkili bir şekilde entegre edebilmeleri için gerekli becerilerle donatılmalarını sağlamak amacıyla öğretmen yetiştirme programlarına da odaklanmaktadır. Genel olarak MEB FATİH projesi, eğitim sistemini modernleştirme ve öğrencileri dijital çağda başarıya hazırlama hedefiyle Türkiye'de eğitim teknolojilerine yapılan önemli bir yatırımı temsil etmektedir (Erümit, Gedik ve Göktaş, 2016).

EBA (Eğitim Bilişim Ağı) projesi, Türkiye'de öğrencilere, öğretmenlere ve velilere çevrimiçi eğitim kaynakları ve destek sağlamayı amaçlayan bir eğitim girişimidir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hayata geçirilen EBA, hem sınıf içinde hem de sınıf dışında öğrenme deneyimini geliştirmek amacıyla video dersler, etkileşimli alıştırmalar ve eğitici oyunlardan oluşan geniş bir dijital içerik yelpazesi sunuyor. EBA projesinin en önemli özelliklerinden biri, çeşitli konu ve sınıf düzeylerindeki eğitim materyallerine erişim için merkezi bir merkez görevi gören çevrimiçi platformudur. Öğrenciler öğrenmelerini desteklemek, kavramları gözden geçirmek ve becerilerini kendi hızlarında uygulamak için bu kaynaklara erişebilirler (Gürsoy ve Uğurlu, 2018). Öğretmenler ayrıca platformu sanal sınıflar oluşturmak, görevler atamak ve öğrencilerin ilerlemesini izlemek için de kullanabilirler. Ayrıca EBA projesi, öğretmenlerin geleneksel sınıf ortamlarına erişimi olmayan öğrencilere çeşitli konularda gerçek zamanlı dersler sunduğu canlı yayın derslerini de içermektedir (Kavak vd., 2016). Bu canlı dersler, özellikle okulların kapandığı veya diğer aksaklıkların yaşandığı dönemlerde eğitimde sürekliliğin sağlanmasına yardımcı olmaktadır. Ayrıca EBA projesi, çocuklarının evde öğrenmesini nasıl destekleyebilecekleri konusunda rehberlik sunarak ebeveynlere destek sağlamaktadır (Çalık ve Sezgin, 2005). Ebeveynler, müfredatı anlamalarına, çocuklarının gelişimini izlemelerine ve eğitimlerine katılmalarına yardımcı olacak platformdaki kaynaklara erişebilmektedir. Genel olarak EBA projesi, Türkiye'de dijital öğrenmenin teşvik edilmesinde ve kaliteli eğitime erişimin genişletilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Kayaduman, Sırakaya ve Seferoğlu, 2012). Proje, eğitim içeriği sunmak, öğretmenleri desteklemek ve velilerin katılımını sağlamak için teknolojiye yararlanarak öğrencilerin eğitim deneyimini geliştirmeyi ve akademik başarılarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

EBA (Eğitim Bilişim Ağı), Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur (Varışoğlu, 2019). Öğrencilerin ve öğretmenlerin eğitim amaçlı kullanabilecekleri ücretsiz bir çevrimiçi platform olarak hizmet vermektedir. Platform, video dersler, etkileşimli alıştırmalar ve eğitici oyunlar da dahil olmak üzere geniş bir dijital içerik yelpazesi sunmaktadır. Öğretmenler ve öğrenciler, hem sınıf içinde hem de sınıf dışında öğrenme deneyimini geliştirmek için bu kaynaklara erişebilmektedirler. Platform, çeşitli konu ve sınıf seviyelerinde eğitim materyalleri için merkezi bir merkez sunmayı amaçlayarak kullanıcıların öğrenmelerini tamamlamalarına, kavramları gözden geçirmelerine ve becerilerini kendi hızlarında uygulamalarına olanak tanımaktadır (Durmuşçelebi ve Temircan, 2017). EBA platformu aracılığıyla öğrenciler interaktif öğrenme materyallerine ulaşarak akademik gelişimlerini destekleyecek çevrimiçi eğitim faaliyetlerine katılabilmektedir.

Uzaktan eğitim süreci bağlamında, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) önceki yıllarda büyük emek ve maddi kaynaklarla oluşturduğu EBA platformunda eğitim sürecinin sürekliliğinin gerekliliği ve faydaları açıkça anlaşılmıştır (Temelli, 2022). Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen EBA platformu, öğrenci ve öğretmenlerin ücretsiz olarak erişebileceği geniş bir yelpazede

eğitim kaynakları sunuyor. Öğretmenler, EBA'nın zengin içerik yapısını, canlı ders yürütme, soru paylaşma ve öğrenci kontrolünü sürdürme yeteneğini platformun en güçlü özelliklerinden bazıları olarak vurguladılar. Ayrıca araştırmalar, EBA platformunun öğretim sürecini olumlu yönde etkilediğini gösterdi ve özellikle COVID-19 salgını sırasında bu tür çevrimiçi eğitim platformlarının uzaktan öğrenme için kullanılmasının önemi ve faydaları vurgulamaktadır (Aksoy, 2017).

Bu araştırmanın amacı Ortaokul öğrencilerinin EBA portalı ile ilgili olarak gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin sistematik analizini gerçekleştirmektir. Bu sistematik analiz çalışmasının, EBA ile ilgili gerçekleştirilen tezlerden verileri ortaya koyarak, araştırmacılara ve karar vericilere yol gösterici olması beklenilmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaokulda kullanılan EBA portalının kullanımına dair 2018-2023 yılları arasında yapılmış lisansüstü tezlerini yöntem ve içerik açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır:

1. EBA kullanımı hakkında yapılan lisansüstü tezlerinin yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. EBA kullanımı hakkında yapılan lisansüstü tezlerinin konuları nelerdir?
3. EBA kullanımı hakkında yapılan lisansüstü tezlerinin örneklemleri nelerdir?
4. EBA kullanımı hakkında yapılan lisansüstü tezlerinde hangi yöntemler kullanılmıştır?
5. EBA kullanımı hakkında yapılan lisansüstü tezlerinde hangi veri toplama araçları kullanılmıştır?
6. EBA kullanımı hakkında yapılan lisansüstü tezlerinde hangi veri analiz teknikleri kullanılmıştır?

Yöntem

Araştırma, Türkiye'de 2018-2023 yılları arasında Ortaokulda kullanılan EBA portalı kullanımına dair araştırmalar konusunda yapılan lisansüstü tezlerinin incelenmesini amaçladığından, doküman analizine dayalı nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma, araştırmacıların belirli bir konuyu derinlemesine anlamak ve açıklamak için kullandığı bir araştırma yöntemidir (Çakmak, Bilen ve Taner, 2019). Bu yöntem genellikle kapsamlı veri toplama teknikleri ve analizlerini içerir. Nitel araştırma genellikle karmaşık konuları anlamak, bireylerin deneyimlerini keşfetmek veya belirli bir durumu detaylı bir şekilde incelemek için kullanılır. Nitel araştırma genellikle fenomenolojik, durum çalışması, içerik analizi gibi yöntemlerle gerçekleştirilir (Güler ve Çağlayan, 2021). Bu tür araştırmalar genellikle derinlemesine ve ayrıntılı veri toplama süreçlerini içerir. Araştırmacılar genellikle katılımcılarla birebir görüşmeler yapar, odak grupları oluşturur veya belirli durumları gözlemleyerek veri toplarlar (Önal, Taş ve Filiz, 2023). Sonuç olarak, nitel araştırma, araştırmacılara karmaşık konuları anlama, bireylerin deneyimlerini keşfetme ve belirli durumları detaylı bir şekilde inceleme imkanı sunan önemli bir araştırma yöntemidir.

Doküman analizi, genellikle belirli bir ayrıntı veya belgenin yapısının anlaşılması için kullanılır. Örneğin İslam tarihi ve tefsir kaynaklarından elde edilen rivayetlerin ek analiz yöntemiyle incelenmesi gibi. Ayrıca, doküman analizi genellikle belirli bir konu veya belge türü dağılımı üzerinde bir anlayış elde etmek için kullanılır. Bu yöntem, belirli bir konunun ayrıntılarının incelenmesi için kullanılır ve kapsamlı bilgiler içeren kapsamlı ve ayrıntılı bilgiler sağlar. Doküman analizi, genellikle belirli bir ayrıntı veya belgenin yapısının anlaşılması için kullanılır. Bu yöntem, belirli bir konu veya belge türü üzerinde bir anlayış elde etmek için kullanılır ve genellikle içerik analizi veya betimsel analiz gibi tekniklerle birleştirilir. Bu nedenle, doküman

analizi, sosyal bilimler, eğitim, tarih ve diğer birçok alanda yaygın olarak kullanılan bir araştırma yöntemidir.

Araştırmanın kapsamı farklı üniversiteler bünyesinde yapılan ortaokul öğrencilerinin EBA portalının kullanımına dair araştırmaları konu alan 22 lisansüstü tezden oluşmaktadır. 2018-2023 yılları arasında yapılan 22 adet lisansüstü tezi Yök Tez veritabanından elde edilmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen veriler doküman analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Tezler, araştırma kapsamında belirlenen alt başlıklara göre tek tek incelenmiş ve bu başlıklarla ilgili dağılımda frekans ve yüzde dağılımından yararlanılmıştır (Temelli, 2022). Elde edilen sonuçların yorumlanmasını kolaylaştırmak için veriler grafik haline getirilmiştir.

Bulgular

Ortaokul öğrencilerinin EBA Portalının kullanımına dair yapılan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı şu şekildedir;

Tablo 1. EBA Portalının kullanımı Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Frekans	Yüzde
2018	5	22,72
2019	4	18,18
2020	0	0
2021	5	22,72
2022	4	18,18
2023	4	18,18
Toplam	22	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi, 2018-2023 yılları arasında yok.gov.tr verilerine göre EBA Portalının ortaokulda kullanımını konu alan 22 lisansüstü tez çalışması gerçekleştirilmiştir. Yıllara dağılım açısından, lisansüstü tezlerinin en çok gerçekleştirildiği yıl, 2018 ve 2021 yıllarıdır (%22,72); Hiç çalışmanın gerçekleştirilmediği yıl ise 2020 (%0) yılıdır. 2019, 2022, 2023 yılında ise %18,18 oranlarında çalışma literatürde yer almıştır.

Tablo 2. EBA Portalının Ortaokulda kullanımı Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Tez Konularına Göre Dağılımı

Tez Konuları	Frekans	Yüzde
Öğretim Programı	8	36,36
Öğretmen Görüşleri	4	18,18
Öğrenci Görüşleri	3	13,63
Ölçme Ve Değerlendirme	7	31,81
Toplam	22	100

Tablo 2’de belirtildiği gibi lisansüstü tezleri 4 farklı konu alanında dağılım göstermektedir. Yapılan tezlerin %36,36’sı Öğretim programı konusunda, %31,81’i ölçme ve değerlendirme konusunda, geriye kalanlarında öğretmen ve öğrenci görüşleri konularında olduğu görülmektedir.

Tablo 3. EBA Portalının kullanımına dair Lisansüstü tezlerde kullanılan yöntemlerin frekans ve yüzde dağılımları

Yöntem	Frekans	Yüzde
Karma Modeli	11	50
Durum Çalışması	2	9,09
Nitel Araştırma Yöntemi	3	13,63
Tarama Model	6	27,27
Toplam	22	100

Tablo 3'te belirtildiği gibi lisansüstü tezlerinin %50'sinde karma modeli, %13,63'ünde nitel araştırma yönteminin, %9,09'unda durum çalışması yönteminin, %27,27'sinde tarama modeli yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 4. EBA Portalının Ortaokulda kullanımına dair Lisansüstü tezlerinde kullanılan örneklem seçim yöntemlerinin frekans ve yüzde dağılımları

Örneklem Seçim Yöntemi	Frekans	Yüzde
Tesadüfi Örneklem	11	50
Seçkisiz Örnekleme	3	13,63
Örneklem Yoktur	6	27,27
Tabakalı Örnekleme	2	9,09
Toplam	22	100

Tablo 4'te belirtildiği gibi lisansüstü tezlerinin % 50'sinde tesadüfi örneklem seçimi kullanıldığı görülmektedir. Tezlerin %27,27'sinde örneklem kullanılmadığı, % 13,63'ünde seçkisiz örneklem seçimi, %9,09'unda tabakalı örneklem kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 5. EBA portalı kullanımına dair Lisansüstü tezlerinde kullanılan veri toplama araçlarının frekans ve yüzde dağılımları

Veri Toplama Araçları	Frekans	Yüzde
Görüşme	5	22,72
Anket	13	59,09
Ölçek	4	18,18
Toplam	22	100

Tablo 5'de belirtildiği gibi lisansüstü tezlerinin %59,09'unda anket, %22,72'sinde görüşme, %18,18'inde ölçek yöntemi kullanılmıştır. Bazı tezlerde bir kaç veri toplama aracı kullanıldığından frekans dağılımları farklılık göstermektedir.

Tablo 6. EBA Portalının Ortaokulda kullanımına dair Lisansüstü tezlerinde kullanılan veri analiz tekniklerinin frekans ve yüzde dağılımları

Veri Analiz Teknikleri	Frekans	Yüzde
İçerik Analizi	5	22,72
Frekans ve Yüzde	8	36,36
Kodlama	5	22,72
Faktör Analizi	4	18,18
Toplam	22	100

Tablo 6'da belirtildiği gibi lisansüstü tezlerinin %22,72'sinde İçerik analizi yine %18,18'inde Faktör Analizi, %36,36'sında Frekans ve yüzde, %22,72'sinde kodlama analiz teknikleri kullanılmıştır.

Sonuç ve Tartışma

EBA portalının eğitim ortamlarında kullanımını incelerken, çeşitli çalışmalar bunun uygulanmasının ve etkisinin farklı yönlerini araştırmıştır. Altan'ın Türkiye'de matematik eğitimi üzerine yaptığı çalışma, EBA kullanımına ilişkin araştırmaların tematik bir incelemesini sunmakta ve karşılaştırmalı analizlerin gelecekteki çalışmalara yol göstermesi açısından önemini vurgulamaktadır (Altan, 2023). Bu çalışmada da EBA kullanımı ile ilgili karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır. Ek olarak, araştırmada, internet bağlantı sorunları ve öğretmenlerin platformdaki deneyimsizliği gibi konulara değinilerek, EBA'nın uzaktan öğrenme için etkili bir şekilde kullanılmasında COVID-19 salgını sırasında karşılaşılan zorluklar tartışılmaktadır (Türker ve Dünder, 2020). Ayrıca, araştırması, okul müdürlerinin, özellikle internet erişimi olmayan öğrencilerin EBA gibi kaynaklara adil erişimini sağlamak ve böylece etkili EBA kullanımını desteklemek için teknolojik liderlik sunmadaki önemli rolünü vurgulamaktadır (Turan, 2020). Bu çalışmada da EBA platformunun teknoloji kullanımı ile ilgili çalışmalara da konu olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin EBA'ya ilişkin bakış açıları üzerine yaptığı çalışma, öğretmenlerin EBA'nın faydasını ve verimliliğini kabul ettiği ancak onu sıklıkla kullanmadığı bir çelişkiyi ortaya koyuyor ve bu da algı ile uygulama arasında potansiyel bir boşluğa işaret ediyor (Fidan, 2016). Bu potansiyel boşluğun varlığı taranan literatüre de konu olduğu görülmektedir. Ayrıca, EBA sistemindeki müzik eğitiminin incelenmesi, platformun nasıl çeşitli eğitim içeriği sağladığını, çeşitli öğrenme stillerine hitap ettiğini ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimlerini nasıl teşvik ettiğini göstermektedir (Avcı, 2020). Bu çalışmalar toplu olarak EBA kullanımındaki eğilimleri ve zorlukları keşfetmenin önemini vurgularken, algı ile uygulama arasındaki pratik çıkarımları ve tutarsızlıkları da ele alıyor. Eğitimcilerin, öğrencilerin ve yöneticilerin bakış açılarını anlamak, genel eğitim deneyimini geliştirmek ve etkili öğrenme sonuçları sağlamak amacıyla EBA portalının kullanımını optimize etmek için çok önemlidir. Eğitim paydaşları, bu çalışmalardan elde edilen içgörülerini birleştirerek, modern eğitimde değerli bir araç olarak EBA'nın potansiyelini en üst düzeye çıkarmaya çalışmaktadır. İncelenen lisansüstü tezlerinde kullanılan örnekleme seçim yöntemlerinden, tesadüfi örneklem seçim yönteminin en fazla kullanılan yöntem olduğu görülmektedir. Araştırmalara dayanarak, çeşitli çalışmalarda çeşitli olayları araştırmak için farklı örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Örneğin lise öğretmenlerinin COVID-19 salgını sırasında EBA üzerinden uzaktan eğitime ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma gerçekleştirdi. Gerçekleştirilen araştırmalarda tesadüfi örneklemelerin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir (Aksoy, 2017). Araştırmalar internet

bağlantı sorunları, donanım eksiklikleri ve öğretmenlerin sisteme aşına olmaması gibi zorlukların EBA'nın etkin kullanımına engel olduğu ortaya çıkarmaktadır (Türker ve Dündar, 2020) (Ayhan ve diğerleri, 2021), sosyal medya bağımlılığının boş zaman sıkıntısı ile yalnızlık arasındaki ilişki üzerindeki aracılık etkisini incelemek için de tesadüfi örnekleme kullandıkları görülmektedir (Ayhan ve diğerleri, 2021). Genel olarak, yukarıda bahsedilen çalışmalar, farklı alanlardaki çeşitli olayların araştırılmasında uygun örnekleme, basit rastgele örnekleme, tesadüfi örnekleme ve olasılıksız örnekleme dahil olmak üzere farklı örnekleme yöntemlerinin çeşitli uygulamalarını kullandıkları göstermektedir.

EBA platformunun kullanımına ilişkin görüşleri anlamak için EBA platformunun kullanımını etkileyen faktörlerin dikkate alınması önemlidir. Araştırmalar EBA platformunun kullanımının en çok 2018-2020 yıllarında olduğunu 2020 yılında ise hiç çalışma gerçekleştirilmediğini göstermektedir. 2020 yılında Dünya çapında başlayan pandemi salgını nedeni ile araştırmaların pandemiye yönelmesi EBA platformu kullanımına dair çalışma sayısını azalttığı söylenebilir (Özdemir, 2017).

EBA platformu ile ilgili yapılan araştırmalar öğretim programı ile EBA platformunun koordineli şekilde olunca öğrenci başarısının arttığını göstermektedir (Temelli, 2022). Bu durum yaptığımız çalışma ile paralellik göstermektedir. Yapılan çalışmalarda öğretim programı ile ilgili çalışmaların sıklıkla konu olduğu görülmektedir.

Tezlerde kullanılan yöntemler incelendiğinde ağırlıklı ile karma model yönteminin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Benzer şekilde literatürde yapılan çalışmalar karma yöntem ve tarama yönteminin çeşitlerinin kullanıldığı görülmektedir (Fidan, 2016). Literatürde yer alan bu bilgiler ile yaptığımız çalışmada elde edilen bu bulgu paralellik göstermektedir.

EBA platformunun öğrenci başarısına, öğretmen motivasyonuna etkisinin araştırıldığı çalışmalarda sıklıkla anket ve mülakat yönteminin kullanıldığı böylelikle daha sağlıklı sonuçlara ulaşıldığı belirtilmektedir (Varışoğlu, 2018). Yaptığımız çalışmalarda da buna benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Veri toplama aracı olarak en fazla anketin kullanıldığı görülmektedir. Daha fazla örnekleme ulaşmak açısından kolaylık sağlayan bu veri toplama aracının, çalışmalarda sıklıkla kullanma sebebi olduğu söylenebilir (Turan, 2020). Bu bulgu çalışmamız ile paralellik göstermektedir.

Türkiye'deki ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ve EBA kullanımı arasındaki ilişkilerin incelendiği çalışmalarda veri analiz tekniği olarak frekans ve yüzde analizinin kullanıldığı görülmektedir. yapılan çalışmalarda veri analiz tekniği olarak frekans ve yüzde analizinin kullanıldığı çalışmalar ile paralellik göstermektedir (Kavak ve diğerleri, 2016).

Araştırmanın bulgularına dayalı olarak aşağıdaki öneriler sunulmaktadır:

- Eğitsel oyunların akademik başarı üzerindeki etkisi üzerine yapılan araştırmalar, öğrencilerin akademik performanslarını artırmak ve eğitsel oyunlar gibi etkileşimli ve ilgi çekici öğrenme araçlarının EBA portalına dahil edilmesi için öneriler sunabilir.
- Eğitimcilerin akademik yazma becerilerini geliştirmeye yönelik etkili stratejiler ve eğitim programlarına ilişkin değerli bilgiler sağlayabilir, böylece akademik içerik ve materyallerin kalitesini artırabilir.
- Artırılmış gerçekliğin eğitim ortamlarında uygulanmasına ilişkin araştırmalar, artırılmış gerçeklik gibi yenilikçi teknolojilerin öğretim uygulamalarına entegre edilmesine yönelik öneriler sunabilir ve potansiyel olarak öğrenci katılımını, anlayışını ve akademik performansı artırabilir.
- Eğitim paydaşları, çeşitli araştırma çalışmalarından elde edilen bu akademik tavsiyeleri ve içgörülerini dikkate alarak, öğretim uygulamalarını iyileştirmek, öğrenci öğrenme çıktılarını

geliştirmek ve daha ilgi çekici ve etkili bir eğitim ortamını teşvik etmek için EBA portalının kullanımını optimize etme konusunda değerli rehberlik elde edebilir.

Referans

- Alkan, C. (2011). *Eğitim teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Altan, A. (2023). Türkiye’de matematik eğitiminde eba (eğitim bilişim ağı) kullanımı ile ilgili çalışmalar: tematik bir inceleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 52(239), 1751-1786.
- Aksoy, N. (2017). *EBA (Eğitim Bilişim Ağı)'nın kullanım amacı, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- Avcı, A. (2020). Eğitim bilişim ağı (eba) sisteminde yer alan müzik eğitimi derslerine yönelik öğretmen görüşleri. *Mediterranean Journal of Educational Research*, 14(32), 328-353.
- Bardakçı, S., & Keser H. (2017). *Bilişim Teknolojilerinin Eğitime Entegrasyonu: Farklı Amaç, Politika, Uygulama, Etki ve Eleştiriler Üzerine Bir İnceleme*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Çalık, T., & Sezgin, F. (2005). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 55-66.
- Çakmak, B., Bilen, K., & Taner, M. S. (2019). Ortaokul öğrencilerinin mühendis ve mühendislik algıları. *Anadolu Öğretmen Dergisi*, 3(1), 32-43.
- Durmuşçelebi, M. and Temircan, S. (2017). Meb (eğitim bilişim ağı) Eba’daki eğitim materyallerinin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(13), 632-652.
- Erümit, S., Gedik, N., & Göktaş, Y. (2016). Türkiye’de öğretim teknolojilerinin gelişimi: 1984-2012. K. Çağıltay, & Y. Göktaş (Ed.). *Öğretim Teknolojilerinin Temelleri: Teoriler, Araştırmalar, Eğilimler*(ss.57-79). Ankara: PEGEM Akademi.
- FATİH Projesi. (2019). *FATİH Projesi - Hakkımızda*. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/about.html> adresinden erişilmiştir.
- Fidan, N. (2016). Sınıf öğretmenlerinin eğitim bilişim ağından (eba) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Journal of International Social Research*, 9(45), 626-626.
- Güler, O. C. and Çağlayan, G. D. (2021). How did i become vegan? a phenomenological qualitative research. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 287-304.
- Gürsoy, G., & Uğurlu, B. (2018). Eğitim bilişim ağı tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(2), 67-89.
- Kavak, Y., Arık, G., Çakır, M., & Arslan, S. (2016). Fatih projesinin ulusal ve uluslararası eğitim teknoloji politikaları bağlamında değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 308-321.
- Kayaduman, H., Sırakaya, M., & Seferoğlu, S. S. (2011). Eğitimde fatih projesinin öğretmenlerin yeterlik durumları açısından incelenmesi. *Akademik Bilişim Konferansı*. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Önal, A., Taş, Z., Filiz, B., & Hergüner, G. (2023). Teachers’ views on the implementation of the values within the scope of the physical education and sports curriculum. *Ted Eğitim Ve Bilim*, 48(213).
- Temelli, D. (2022). Covid-19 Pandemi sürecinde uluslararası örgütlerin eğitime ilişkin refleksleri ile Türkiye’deki uygulamaların karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(233), 887-909.
- Turan, S. (2020). Technological leadership of school principals during the covid-19 period. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 175-199.

- Türker, A. and Dünder, E. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde eğitim bilişim ağı (eba) üzerinden yürütülen uzaktan eğitimlerle ilgili lise öğretmenlerinin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 323-342.
- Varişoğlu, B. (2019). Öğretmenlerin eğitim bilişim ağı (eba) tutumlarının incelenmesi. *Turkish Studies - Social Sciences, Volume 14 Issue 6*(Volume 14 Issue 6), 3511-3521.